

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 137/2023
30.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., чији је пуномоћник Станоје Филиповић, адвокат из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Предраг Филиповић, адвокат из ..., против туженог Предузећа за производњу, промет и услуга "Danex-СО" d.o.o. Лешница, чији је пуномоћник Александар Андрић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и накнади штете, одлучујући о ревизији тужиоца АА, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1587/22 од 07.09.2022. године, у седници одржаној 30.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца АА изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1587/22 од 07.09.2022. године, у ставу првом, у ставу четвртном у односу на овог тужиоца и у ставу петом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П1 15/21 од 21.12.2021. године, ставовима од првог до седмог изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА да се поништи као незаконито решење правног претходника туженог Млинарско-пекарске индустрије "Клас" д.о.о. у Лешници од 09.05.2012. године, којим је отказан уговор о раду од 29.03.2004. године и анекс бр. 1 Уговора о раду од 10.08.2007. године, 29.12.2008. године и 05.12.2011. године, уз престанак радног односа 09.05.2012. године, да тужиоца врати на радно место које одговара његовој стручној спреми и радним способностима, да му накнади зараду у периоду од 09.05.2012. године до 31.08.2018. године и да му уплати доприносе за обавезно социјално осигурање за период од 09.05.2012. године до 31.08.2018. године, као и порезе. Ставовима од осмог до двадесет трећег изреке, обавезан је тужени да тужиоцу ББ исплати разлику зараде у појединачним опредељеним износима, да му уплати доприносе за социјално осигурање, као и порезе, за период означен у тим ставовима изреке. Ставом двадесет четвртим изреке, одлучено је да решење којим је усвојена привремена мера остаје на снази до правноснажног окончања парничног поступка. Ставовима двадесет петим, двадесет шестим и двадесет седмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у износима ближе наведеним у изреци првостепене пресуде, а одбијен је захтев туженог да се тужиоци обавежу да му накнаде трошкове парничног поступка са законском затезном каматом.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1587/22 од 07.09.2022. године, ставом првим изреке, жалба туженог је усвојена и првостепена пресуда преиначена у побијаном усвајајућем делу у односу на тужиоца АА, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражио да се поништи као незаконито решење правног претходника туженог од 09.05.2012. године, да га тужени врати на рад и да му накнади зараде у периоду од 09.05.2012. године до 31.08.2018. године, као и да уплати социјалне доприносе и да му накнади трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу којим је обавезан тужени да за тужиоца ББ уплати разлику пореза на терет запосленог за сваки месец у периоду од 10.05.2012. године до 28.02.2014. године са каматом на јавне приходе од дана доспелости до исплате, а према коефицијенту 1,55 и у делу којим је обавезан тужени да тужиоцу АА на име пореза на терет запосленог Министарство финансија Републике Србије, Пореској управи, за период од 09.05.2012. године до 31.08.2018. године обрачуна и уплати месечне износе са каматом на јавне приходе за сваки месец од дана доспелости до исплате и тужба је у том делу одбачена. Ставом трећим изреке, делимично је преиначено решење о трошковима парничног поступка садржано у првостепеној пресуди и одбијен захтев тужиоца ББ за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 1.155.511,00 динара са каматом. Ставом четвртим изреке, делимично је преиначено решење о трошковима парничног поступка, садржано у првостепеној пресуди, тако што је обавезан тужилац АА да туженом накнади трошкове парничног поступка од 411.195,00 динара, са каматом, док је у преосталом, одбијајућем делу потврђено решење. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац АА да туженом накнади трошкове другостепеног поступка од 33.000,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу ревизију је благовремено изјавио тужилац АА због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са позивом да се о ревизији одлучује и применом члана 404. ЗПП.

Испитујући пресуду у побијаном делу применом одредбе члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца АА неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА је био запослен код правног претходника туженог против којег је водио парнични поступак за поништај решења о отказу уговора о раду. Правноснажном пресудом од 15.12.2010. године поништено је као незаконито решење којим је тужиоцу био отказан уговор о раду на радном месту ... и обавезан правни претходник туженог да тужиоца врати на рад и да му накнади штету због изгубљене зараде, за период од 08.05.2009. године до 31.08.2010. године. Сагласно наведеној пресуди, тужилац је враћен на рад код туженог 21.11.2011. године. Дана 05.12.2011. године тужени му је понудио закључење анекса уговора о раду за радно

место "...". Тужилац се на понуду писмено изјаснио да не поседује радну способност и искуство за обављање понуђених послова, али је анекс потписао и није подносио тужбу за поништај анекса. Након тога, услед потребе спровођења економских мера тужени је 19.04.2012. године донео нови Правилник о организацији и систематизацији послова и радних задатака, којим су одређена радна места угашена, па између осталог, укинута је радно место ... са једним извршиоцем на којем је тужилац АА радио, због чега му је оспореним решењем од 09.05.2012. године отказан уговор о раду са припадајућим анексима. Након тога тужени није запошљавао лица са евиденције Националне службе за запошљавање, а послове ... по потреби обавља треће лице по уговору о делу.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је побијано решење о отказу уговора о раду незаконито, јер послови радног места ... на којима је тужилац АА радио, нису укинута, нити је смањен обим посла, већ за њима и даље постоји потреба и обавља их треће лице по уговору о делу. Из ових разлога је поништио оспорено решење, обавезао туженог да тужиоца врати на рад и исплати му зараду и припадајуће доприносе.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби туженог у односу на тужиоца АА, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, сматрајући да је наведено оспорено решење о отказу уговора о раду законито.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, Врховни суд налази да је правилно побијаном одлуком одбијен тужбени захтев за поништај решења од 09.05.2012. године, којим је тужиоцу АА отказан уговор о раду, применом одредбе члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...54/09 - који је био у примени у време доношења оспореног решења), с обзиром да је његово радно место укинута Правилником туженог о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака.

Према одредби члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...54/09), послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У конкретном случају, тужиоцу је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом услед организационих промена, применом цитиране законске одредбе. Тужилац је оглашен вишком запослених, јер су послови ... укинута, а укидањем послова престала је и потреба за његовим радом, што је отказни разлог из члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду. У поступку оцене законитости одлуке послодавца о престанку радног односа запосленог суд цени да ли је послодавац спровео законом прописани поступак. Организационе промене се (углавном) тичу реорганизације послодавца. Оне се најчешће огледају у гашењу одређених организационих целина или радних места, ради рационализације средстава, а спровођење ових промена спада у аутономну и самосталну област деловања предузећа, па парнични суд не може да цени њихову целисходност и оправданост у радном спору, како је правилно закључио и другостепени суд. Приликом одлучивања овај суд је имао

у виду наводе ревизије којима се оспоравају оправдани разлози за укидање радног места и потребе послодавца за пословима ..., с обзиром да је ангажовао трећа лица за обављање ових послова, али налази да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари. Наиме, Правилником о систематизацији послова код туженог од 19.04.2012. године радно место ... више није било предвиђено. Дакле, ради се о општем акту туженог, чија законитост не може бити предмет испитивања у судском поступку за заштиту права из радног односа у случају отказа уговора о раду применом наведене одредбе закона.

Неосновани су наводи ревизије да је тужени неоправдано ставио тужиоца у неповољнији положај у односу на друге запослене и то из разлога који би представљали дискриминацију према тужиоцу. Основна карактеристика дискриминације јесте прављење разлике између лица које тврди да је дискриминисано и других лица у истој или сличној ситуацији, које при том мора бити неоправдано и мора бити везано за неко лично својство дискриминисаног лица, а што у конкретном случају не стоји. Тужилац није доказао да је тужени повољније поступао према другим запосленима у сличној ситуацији, а да је једина разлика између њих неко заштићено право односно лично својство, јер мора постојати узрочна веза између неповољног поступања и тог личног својства.

Без утицаја су наводи ревизије који се односе на законитост закљученог анекса којим је тужилац премештен на послове ... јер у конкретном случају тужилац није водио поступак за утврђење његове незаконитости, нити је такав захтев истакао у овом поступку.

У осталом делу наводи ревизије тужиоца се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа и упућују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, због чега нису посебно разматрани, будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП, не представљају дозвољен ревизијски разлог, па је овај суд, применом одредби члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**